

بسمه تعالی

پایگاه محیط زیستی روستایی

موسسه محیط زیستی سرزمین ایده آل ما

مجری طرح : موسسه محیط زیستی سرزمین ایده آل ما

پاییز ۱۳۹۶

چشم انداز:

- ایجاد پایگاه های محیط زیست روستایی واقع در مناطق دارای آسیب و چالش های زیست محیطی، در راستای بالا بردن ظرفیت اجتماعی و شناسایی چالش های مناطق مورد نظر طی ۲ سال آینده.
- بیان الگویی جدید برای حل معضلات محیط زیستی روستایی با استفاده از جامع محلی.
- پایین آوردن هزینه های آموزشی جهت توانمند سازی جامعه محلی.
- تاسیس NGO های تخصصی روستایی در مناطق.
- ایجاد دغدغه های محیط زیستی در جامعه محلی.
- بالا بردن حس مسئولیت پذیری پیرامون مسائل محیط زیستی در جامعه محلی.

مشکلات موجود:

- پایین بودن درصد مشارکت جامعه محلی
- نبود پشتوانه مالی جهت پیشبرد اهداف پایگاه محیط زیستی روستا.

هدف:

با تاسیس ایستگاه های محیط زیستی در روستا، باعث جذب بیشتر جامعه محلی روستای مورد نظر و درگیر کردن آنها با مسائل محیط زیستی و ایجاد حس مسولیت پذیری خواهیم شد به طوری که خودشان فرهنگ سازی و معضلات محیط زیستی منطقه را پیگیری و حل می کنند.

روش اجرای طرح پیشنهادی:

بهترین الگو برای حل مشکلات محیط زیستی از جمله مدیریت زباله، آموزش تفکیک از مبدا، پایش و ارزیابی مخاطرات محیط زیستی (زباله، حیات وحش، شکار، آلودگی ها، کود های شیمیایی و...) داشتن یک پایگاه محیط زیستی در روستا می باشد. در واقع پایگاه محیط زیستی، یک NGO محله محور می باشد که علاوه بر اینکه هزینه های آموزش به مردم محلی را کم می کند، باعث می شود فرهنگ سازی در جامعه محلی بهتر صورت گیرد. این الگو در دنیا مورد تایید بسیاری از کشورها می باشد. در واقع به جای NGO های کلان، NGO های تخصصی روستایی و محلی تاسیس می کنیم که مردم محلی بعد از گذراندن دوره های آموزشی، پایش و ارزیابی مخاطرات محیط زیستی منطقه را انجام خواهند داد. یعنی مردم روستا مکلف اند که حافظ منابع طبیعی منطقه خود باشند. در واقع برای رسیدن به این مرحله و توانمند شدن پایگاه های محیط زیستی روستا نیاز است که از کارشناسان فعال در این زمینه و همچنین NGO هایی که تجربه فعالیت در این محیط ها را داشته اند دعوت کنیم و با استفاده از ظرفیت آنها به مردم محلی علاقه مند آموزش دهیم.

در ابتدا یک جلسه با اعضای شورای روستا، دهیار، پایگاه های بسیج و کانون های فرهنگی که در روستا وجود دارد گذاشته و هدف از تشکیل دادن این پایگاه را روشن و شفاف سازی می کنیم، سپس از آنها درخواست می کنیم که در یک جلسه عمومی از مردم محلی علاقمند به موضوع محیط زیست دعوت کنند و افراد را جذب پایگاه های محیط زیستی روستا می کنیم، سپس کارگاه های آموزشی مختلف در راستای حفظ محیط زیست و مبانی و اصول اولیه آن را آموزش می دهیم و در ادامه از مردم محلی علاقمند و شرکت کننده در این کارگاه ها جهت شناسایی سطح آگاهی و توانایی آنها یک آزمون گرفته و در انتها حدود ۵ نفر را که امتیاز و نمره بیشتری دریافت کرده اند را انتخاب می نماییم. این ۵ نفر باید کارگاه های آموزشی تخصصی در حوزه محیط زیست (تفکیک از مبدا، پرنده نگری، مبانی حیات وحش و...) را گذرانده و آماده شوند تا بتوانند مخاطرات محیط زیستی منطقه خود را شناسایی و با ارائه راهکار مشکلات را حل کنند. بعد از گذراندن کارگاه های آموزشی تخصصی نیز یک همایش برگزار می کنیم و افراد منتخب را به عنوان فعالین محیط زیستی یا آموزشگران محیط زیستی روستا معرفی می کنیم.

این طرح نیاز به یک پایگاه ثابت جهت مستقر شدن آموزشگران و مردم محلی دارد. بعد از احداث پایگاه در غالب یک دبیرخانه آموزشگران موسسه به آنها آموزش داده و ارزیابی و پایش می شوند تا مسیر درست را طی کرده و در حدود ۱ سال بر روند فعالیت افراد آموزش دیده نظارت خواهد شد تا به هدف مورد نظر دست پیدا کنیم.

درواقع این افراد در پایگاه های محیط زیستی بعد از طی کردن دوره های آموزشی، آموزشگر شده و در مسائل محیط زیستی ورود می کنند و به سایر مردم روستا نیز آموزش خواهند داد.

از جمله گزینه های بسیار مهم در اجرای این طرح، آموزش های مدیریت پسماند و تفکیک زباله از مبدا و همچنین حذف زباله تر از روستای مورد نظر می باشد ، در واقع یکی از مهمترین معضلات محیط زیستی در استان گیلان، تولید زباله می باشد و ما با هدف اینکه این عزیزان بتوانند این معضل را مدیریت و فرهنگ سازی کنند، پایگاه های محیط زیستی روستایی را پیشنهاد می کنیم. از طرفی دیگر، این پایگاه های محیط زیستی مسئله ارزیابی و پایش مسائل محیط زیستی روستا را انجام خواهند داد. با این روش، NGO های محلی خودشان معضلات محیط زیستی را شناسایی و به مراجع بالاتر جهت رفع مشکل اطلاع رسانی می کنند. برای مثال اگر در یک روستا، مرغداری یا واحد صنعتی آلوده کننده وجود داشته باشد پایگاه های محیط زیستی در این زمینه ورود کرده و به ارگان مربوطه گزارش می دهند.

این طرح به صورت پایلوت در ۱۰ روستای منتخب در طی دو سال قابل اجرا بوده و در حین اجرای آن نیاز به چاپ انواع بروشور و وسایل آموزشی جهت اجرای کارگاه های آموزشی می باشد. علاوه بر این، جهت بازدهی بیشتر پیشنهاد می شود به تمامی فعالین شرکت کننده در این پایگاه های محیط زیستی لباس متحدالشکل با نام پایگاه نیز داده شود.